

Biblioteka
Prozna putovanja

Naslov originala
Lisa Bjärbo
Inuti huvudet är jag kul

Copyright

© 2018, Lisa Bjärbo

First published by Rabén & Sjögren, Sweden, in 2018.

Published by agreement with Rabén & Sjögren Agency.

© 2023, za srpski jezik Odiseja

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Objavlivanje ove knjige pomogao je program „Kreativna Evropa“
Evropske unije

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

KULTURRÅDET

Objavlivanje ove knjige pomogao je Švedski savet za kulturu

Lisa Bjerbu

U SVOJOJ GLAVI SAM KUL

Preveo sa švedskog
Dorijan Hajdu

Odiseja
Beograd, 2023.

Utorak, 13. mart, 9.35

Mora da sam pala. To je jedino objašnjenje koje mogu da smislim, jer ležim na podu i osećam njegovu hladnoću na koži između farmerki i majice, a sigurno nikada ne bih svojevolski legla na pod u učionici. Da li sam se onesvestila? Da li sam i dalje u nesvesti? Da li sam *mrtva*?

Ne znam. Ništa više ne znam.

„Liv! Liv!“

Neko me uhvati za ramena i protrese me, ne baš nežno. Zapravo je bolno. Zato pretpostavljam da, ipak, nisam mrtva. Možda više nisam ni u nesvesti.

„Liv, da li me čuješ?“

Treba mi malo vremena da prepoznam glas i shvatim da mi se obraća Sonja, moja nastavnica francuskog, u prvi mah kao iz nekog paralelnog univerzuma, a zatim izbliza. Skoro da viče, iako sedi tik uz mene, i ponovo me drmusa za ramena.

„Možeš li da otvoriš oči?“

Mislim da mogu. Ali, moram li? U glavi mi se skoro razbistrilo. Polako postajem svesna u kakvoj sam situaciji i radije ne bih da se suočim s njom. Je l' bismo mogli ovde da zaustavimo? Da premotamo nastavak.

Šta se zapravo desilo? Ne razumem. Sećam se tačkica pred očima, nedostatka vazduha, pritiska u grudima, ubeđenja da ću umreti, a onda – SEC!

Na ovo.

Zatim se iznenada začuje još jedan glas, taj odmah prepoznajem.

„Da pozovemo hitnu pomoć?“, pita Gunar.

Hitnu pomoć?

Od tih reči mi čitavim telom prođe talas panike i počnu da naviru slike: plava svetla, nosila, tatin glas kad se javi na telefon. „Ćerka vam je u bolnici.“ U glavi vidim kako ispušta telefon i prebledi pre nego što se sruši... ne.

Nikako nećemo da zovemo hitnu pomoć.

Otvorim oči.

Gunarov pogled je plav kao voda.

„Liv“, kaže.

Maleni razmak između prednjih zuba mu iz ove blizine deluje mnogo veći.

U nekoj drugoj sceni, u nekom drugom svetu, u nečijem drugom životu, ovo bi bila prilika da se polako nagne i prisloni svoje ispucale usne na moje, jer je najednom uvideo da prema meni gaji gomilu osećanja kojih nije bio svestan, pre nego što mu se bacim u zagrljaj. Recimo.

U ovoj sceni, u ovom svetu, u mom životu, međutim, ovo je prilika u kojoj konačno uviđam razmere katastrofe: Gunarovo lice nada mnoom u društvu su još dvadeset dva lica, koja zure u mene. Celo prokleta francusko odeljenje me je okružilo i bulji u mene dok ležim na podu. Velika kazaljka na zidnom satu iza njih napravi korak unapred, uz neumereno glasan zvuk. Sati je 9.36. Utorak je, sredina marta i ja

ležim na podu u učionici škole Katedralskulan u Vekšeu, a
Gunar kaže:

„Jebote, šta se desilo?“

Progutam nekoliko puta pre nego što otvorim usta i ka-
žem:

„Eh...“, i pocrvenim toliko da pomislim da će mi se
obrazi zapaliti.

Takva sam.

Takav je moj život.

Dve nedelje ranije

Ponedjeljak, 26. februar, 7.22

Ovako bi ovo izgledalo u nekoj seriji: februar, dozlaboga rano, mrak. Kamion s prikolicom prozuri lokalnim putem i nestane iz kadra. Tek kad on ode, primete se difuzni vrhovi jela iza njiva, jedva vidljivi nasuprot neba. Tek kad se slučajno pomerim, vidim se u prvom planu. Desno u kadru, nejasna figura kraj stuba. Nemoguće je videti kako izgledam, ko sam. Da li sam dete ili odrasla osoba, žena ili muškarac. Ali ovo se vidi: ramena su podignuta, šal uvijen oko vrata hiljadu puta, i ma ko bila, jedno je očigledno: 100% mi je neprijatno u ovoj sceni.

„Zamisli da si Bijonse.“

Mislim da je ovo jedan od najgorih saveta koje mi je tata ikad dao. Kad je to rekao pre petnaest minuta u hodniku, pomislila sam da je doživeo maleni, maleni moždani udar. Ne shvatam kako mu je to uopšte palo na pamet. Da li zna ko sam ja?

„Mislim, ako ti bude neprijatno. Ti si Bijonse! Ti si zvezda i niko ti ne može ništa, jer si ti *Queen B*, sve je u redu.“

Ha!

Niko u istoriji čovečanstva nije bio dalje od toga da bude *queen* nego što sam to ja u ovom trenutku. Ja sam samo ona obična, tužna ja: Liv, 17 godina. Koja se smrzava i kojoj se povraća. I ne znam ništa o ovome, nemam za šta da se uhvatim. Da li će autobus sam stati ili moram nešto da... *uradim*? Da mahnem? Da skačem da bi me vozač video? Srce mi lupa kao doboš ispod zimske jakne. Toliko je toga za šta nemam spremljenu nikakvu strategiju. Da li se plaća u kešu? Karticom? Da li treba... nešto da pritisnem?

Kod kuće je bilo svetlije. U gradu nikad nije potpuni mrak. Čak ni u februaru, kad zima pojede sve dnevno svetlo, nije mrkli mrak, uvek ima svetiljki. I uvek ima nekoga ko ulazi u autobus ili silazi iz njega. Neprekidno zaustavljanje i pokretanje, nikad ne moraš da mašeš, put od Skanstula do Sinkena je trajao čitavu večnost, iako uopšte nije daleko. A ovde? Kad pogledam oko sebe, ne nalazim ni jedan jedini razlog zašto bi neko ovde sišao iz autobusa. Ovde nema ničega zbog čega bi se sišlo, samo šuma.

Bacim pogled na put. Ovde se sigurno ide 90 na sat. Koliko vremena treba autobusu da sa 90 uspori da bi stao na stanici? Kada je poslednji trenutak da me vozač primeti, da bi stigao da zakoči? Ovo mi je prvi dan u školi ovde, i potpuno sam sigurna da postoji očigledan rizik da će se završiti pre nego što je i počeo. Znam kako to ide.

Gume zaškripe. Tup zvuk kad autobus udari moje telo. Poletim preko kolovoza, padnem u jarak, polako izgubim svest. Hitnoj pomoći treba predugo da dođe dovde, ne stig...

Negde u tom trenutku mi padne na pamet ono s telefonom.

Upalim lampu i uperim je prema crnilu u kom će se autobus uskoro pojaviti. To možda nije refleks, definitivno nije mahanje ili skakanje, ali je bar nešto. I uspeva, jer autobus iznenada stane ispred mene. Zašišti kad se vrata otvore.

„Fluorescentni prsluk“, kaže vozač ljutito. Dijalekat mu je toliko snažan da mom mozgu treba nekoliko sekundi da shvati šta hoće da kaže. „Predlažem ti da nosiš fluorescentni prsluk, ako hoćeš da doživiš proleće.“

Na to ne odgovorim.

Ponedeljak, 26. februar, 8.24

„Ovo je Liv.“

Malo je stidljiva.

Naravno, ovo drugo niko ne kaže, ali u mojoj glavi to se automatski dodaje, tako je oduvek bilo i tako će zauvek biti. Kad si mali, to kažu odrasli. Na primer, u predsoblju, kad imaš možda tri godine i pribiješ se tati uz noge kad dođu gosti. Osetiš njegovu toplu ruku na glavi, a glas je negde gore. Zvuči skoro kao da se izvinjava. „Ovo je Liv. Malo je stidljiva, ali će se raskraviti.“ A kad imaš pet godina i sediš u bazenu dok učitelj plivanja proziva treba da dignesh ruku kad on kaže „Liv“, a tata sedi iza, i kad je vreme za to, lagano me bocne u leđa, da mi dâ podstrek. *Hajde, druga deca su se već javila.* Ali iz mene ne izlazi glas, ne mogu, pa on tiho uzdahne. „Ovde je“, kaže. „Ali malo je stidljiva.“ I u školi, u prvom, drugom, trećem, četvrtom razredu. „Pričaj glasnije da bismo te čuli, Liv. Nemoj da se stidiš.“ U petom, šestom,

sedmom. „Važno je da se vidiš.“ U osmom, devetom. „Da ti se čuje glas.“ Nakon toga? *Liv, ti si pametna, ali te stidljivost sputava. Pokušaj sebi da postaviš izazov. Znaš, ljudi najčešće nisu opasni. Možda bi mogla da probaš da budeš malo pričljivija?*

Ovaj glas sada pripada mom novom nastavniku švedskog. Nosi somotski sako.

„Od danas ćeš ići u SA16C. Beše dolaziš iz Stokholma?“

Somotski sako začuti. Pretpostavljam da očekuje odgovor, pa klimnem zureći u cipele.

„Hoćeš li da kažeš nešto o sebi?“

Odmahivanje.

„Dobro, onda sedi ovde pored Nur“, kaže on i vidim kako rukom pokazuje udesno, pa se skljojкам na prazno mesto pored nekoga ko se očito zove Nur, i ovo mi je strategija: okupiraj ruke. Ljudi će pre ili kasnije prestati da gledaju. Ako samo uspem dovoljno dugo da petljam po stvarima, da izvadim olovku iz pernice, ostavim mobilni, otvorim svesku, namestim stolicu nekoliko puta, zavučem kosu iza uвета, ako samo nađem dovoljno takvih stvari, na kraju će se zamoriti i usmeriće pogled na drugu stranu.

Osećam da će mi crvenilo progoreti rupe na obrazima.

Nur mi dà pet minuta, pa se okrene ka meni i odmeri me od glave do pete, pogledom koji govori da više ne mogu da se izvlačim. Somotski sako je započeo rad u grupama. Moja grupa je Nur. Treba da razgovaramo o knjizi koju očigledno trenutno čitaju, a to je baš teško, jer je nisam pročitala, tako da...

„Ćao“, kaže Nur kad završi sa zurenjem.

Osetim puls u slepoočnici.

„Znači, ti si se... preselila ovamo?“

Klimnem glavom.

„U Vekše?“, pita.

Bože, koliko je ovo mučno.

„U Ingelstad“, promumlam. Mada, ni to nije istina, preselili smo se u jedno selo s tipa... pet kuća, koje nije čak ni u bednom Ingelstadu, nego izvan tog mestašceta. Živimo kraj jebenog *šljunkovitog putića*.

Nur ne skida pogled s mene.

Osećam kako mi se znoj sliva niz leđa.

„Zašto?“, upita, i kad joj ne odgovorim odmah, pojaśni pitanje: „Zašto bi se neko iz Stokholma preselio *tamo*?“

To je validno pitanje, na koje ne znam tačno kako da odgovorim.

Zato što je tata bio tako srećan kad je došao na tu ideju.

Slegnem ramenima.

„Tata...“, započnem bojažljivo, dok mi glas u glavi više *dobro je, nastavi, hajde, nemoj da budeš tako... nemoj da budeš tako* ti. Osećam kako mi pogled luta ne nalazeći uporište. „On... on je odavde“, izustim nekako i osetim kako me Nur gleda očekujući nastavak.

Ali stvar je u tom da nastavka nema.

Sa mnom nikad nema nastavka.

Iako stvarno, stvarno *želim* da se nateram, *želim* da uspem, uprkos tatinoj debilnoj motivaciji u predsoblju – *Zamisli da si Bijonse!* – nema nastavka.

Da li to nekoga čudi?

Mene ne.

Oduvek sam ovakva.

Nije da ne znam kako dijalog funkcioniše, nisam glupa. Čujem i kad nastanu pauze, shvatam da treba ja da ih

popunim. Znam da bih sve rešila ako bih i sama postavila neko pitanje, osmehnula se na pravom mestu, ubacila neki kikot, ponudila nešto. *Odgovornost je na obema stranama*, pročitala sam jednom na netu. *Voditi razgovor znači uzimati i davati, poput igre, plesa*. Plesa? Stvarno?

Na reči oduvek gledam kao na lopte, a na razgovor kao na dobacivanje. Kad Nur nešto kaže, kao da baci prvu loptu, a onda ja treba da je uhvatim, i vratim joj je tako što ću nešto da odgovorim, i onda tako treba da se nastavi, napred-nazad, sve dok neko ne ispusti loptu i time ispadne iz igre. *Znam sve to*. Pa ipak sedim ovde kao idiot dok Nur baca svoje replike i gledam kako padaju na pod preda mnom. Potpuno sam nepomična, kao da sam od kamena.

„Znači... hteo je da se vrati ovamo?“, kaže Nur i sumnjivo me pogleda.

K.

„Ovamo?“

R.

„A ti si tek tako... pošla s njim?“

A.

„Je l' tako?“

J.

Negde u tom trenutku, pogled mi se konačno zakači za jednu zanokticu na koju mogu da se koncentrišem, što mi donese takvo olakšanje da je to smešno. Povijem glavu i zamalo da je uhvatim. Nije velika, ali svako vidi da ima potencijala. Ako je dovoljno iščačkam, postaće dovoljno duga da mogu da je povučem, ali pažljivo, ne sme prerano da se otcepi, moram da... Ne zadovoljim se dok ne prokrvari. Kad stavim prst u usta da mi krv ne bi kapnula na klupu, vidim

kako me Nur s gađenjem posmatra. Zatim se okrene i time se ovaj takozvani razgovor završi.

Ponedjeljak, 26. februar, 17.24

„Kako ide, Livice?“

Kad se po podne vratim iz škole, tata stoji na merdevinama i stavlja knjige na policu. Mračno je, nismo stigli da namestimo lustere, pa je stavio moju stonu lampu na pod i usmerio je ka knjigama. Njegova senka na zidu je ogromna.

Ne odgovorim mu na pitanje.

„Čoveče!“ kažem umesto toga impresionirano. Pokažem na gomilu praznih, sklopljenih kutija na podu. „Je l' ostalo još nešto?“

Tata siđe s merdevina i obriše ruke o farmerke.

„Znam“, kaže. „Biće dobro, zar ne?“

Mahne rukom ka sobi, ponosan kao da ju je sam napravio, ni od čega. Ali stvarno se jeste naradio. Čini se da je televizor povezan, na kauču su jastuci, a moje omiljeno ćebe visi preko naslona za ruku, baš kako treba. Na stočiću ispred kauča, pored daljinskog upravljača je tanjir pun voća, čak i jedan svećnjak.. Soba najednom liči na sobu. Juče je izgledala više kao skladište.

„Ali...“, kažem pažljivo, štriklirajući pogledom jednu po jednu završenu stvar, „zar nije trebalo da...“

„Stavimo tapete“, dopuni tata. „Jeste.“

Pogledi nam istovremeno padnu na čošak sobe u kom su stare tapete u najgorem stanju. Na pod ispred njih je stavio sliku. Naslonjena je na jedno od najvećih ulubljenja

u tapetama i sigurna sam da će težina rama svaki čas napraviti rupu u krtom papiru, ali ne kažem ništa.

„I hoćemo“, nastavi on. „Nekad. Ali moramo i da gledamo TV, zar ne?“

Zagrli me i privuče k sebi, nasloni bradu na moju glavu. I pre nego što otvori usta, shvatam da je sve ovo uradio zbog mene, kako bi mi ovde bilo okej. Kao da i dalje imam dve godine i da mi treba nekakvo uporište, sigurno okruženje.

I treba mi.

„Kako je bilo?“

Tatin glas se pažljivo odbija o zidove naše nove dnevne sobe i pošto ja i dalje ništa ne odgovaram, on ga oblikuje u odgovor koji želi da čuje.

„Biće sve u redu“, kaže.

Još snažnije me zagrla.

„Hoće.“

Toliko je pun nade da me to skoro boli.

Ponedeljak, 26. februar, 18.49

Kuća u koju smo se preselili, *I'm sorry to say*, jeste šupa. Niko nije živio u njoj ko zna otkad, a pre toga je ovuda tu-marala neka baba od, tipa, dvesta godina. Kad smo je kupili, na spratu nije bilo ni struje, ni pravog kupatila, i nalazi se na njivi u selu, izvan drugog sela, usred ničega. Tata se pretvori u emodži sa srcima umesto očiju svaki put kad je pogleda.

„Pogledaj ovaj brodski pod“, kaže, na primer. „Star je preko *sto* godina, Liv.“

To je očigledno dobra stvar.

„Staklena veranda. Zamisli kako će da izgleda kad je re-
noviramo, malo ofarbamo i stavimo neku muškatlicu!“

Muškatlicu?

Ne znam šta mu se desilo.

Naš stan u Stokholmu imao je parket, dizajn otvorenog prostora, umetničke grafike na zidovima, a na kuhinjskom stolu je uvek stajala njegova prazna šolja za kafu, pored novina. „Muškatlica“ je bilo na ukupno nula mesta, a zgrada stvarno nije bila na njivi u selu, izvan drugog sela, nego u ulici Ringvegen. Gledano iz ove perspektive, mogu da konstatujem da je u stanu temperatura bila taman kako treba, da je u kupatilu bilo tople vode i da smo imali gazdu koga si mogao da pozoveš ako bi se nešto pokvarilo. Ova kuća nema ništa od toga. Iako smo imali majstore koji su nam namestili struju i napravili kupatilo pre nego što smo se preselili, u celoj kući je i dalje užasno hladno, i moraš da sprovedeš ogromnu mentalnu kampanju samoubeđivanja kako bi se uopšte naterao da se istuširaš. A pretpostavljam da je tata nešto najbliže gazdi što ću sada imati? *May the force be with me.*

„Je l' ovde može da se založi vatra?“, pitam i glavom pokazem na kamin. Uvijem se još više u džemper i zadrhtim od zime.

Tata samouvereno klimne glavom.

„A je l' znamo mi kako se to radi?“, pitam.

On ponovo klimne.

„Jesmo li sigurni?“

Pola sata kasnije u kaminu zapravo gori vatra, ali prozori su širom otvoreni ka februarskoj noći, kako bi izluftirali dim koji je ispunio kuhinju. U kući je još hladnije nego što je bilo pre našeg projekta paljenja vatre. Tatine ruke su skroz čađave.

„*Rainbow Dash* mora da se opere“, kažem i značajno klimnem ka Malom poniju na njegovoj majici. „Mislim da ima rane od dima.“

On preplašeno pogleda grudi.

„Jadničak!“, prasne.

Ovako moj tata sada izgleda: raščupana kosa, pola tela čađavo, poni pastelnih boja s ranama od dima na grudima, i debele, prugaste vunene čarape koje je povukao koliko je mogao ka kolenima. Kad sedne na trpezarijsku stolicu preko puta mene i spusti glavu na ruke, tragovi čađi mu ostanu i na obrazima. Gotovo je dirljivo koliko se ne uklapa ovde.

„Dobro“, kaže razočarano naposletku. „Možda će naučiti da živi s ovim.“

Mislim da i dalje misli na ponija, ali nisam sigurna.

Utorak, 27. februar, 7.17

Sledećeg jutra vetar duva tako jako da veliko drvo iza kuće udara u zid. Treba mi malo vremena da shvatim šta se to čuje. Mnogi zvukovi ovde su novi. Stare kuće zvuče skoro kao da su žive.

U kupatilu uperim pogled u ogledalo. Pola sekunde se premišljam da li da se ošamarim, kao da sam i trener Tejlor i Tim Rigins u istoj osobi, i da utakmica uskoro počinje.

Clear eyes, full hearts, can't lose.

Onda se setim da moj život nije serija o američkom fudbalu, pa odlučim da to ne radim.

„Je l' imamo neki fluorescentni prsluk?“, pitam tatu dok izlazim na vrata. Zapravo već znam odgovor.

Tata podigne pogled s novina.

„Fluorescentni prsluk?“, ponovi. „Što, je l' nam treba?“

„Ako hoćemo da doživimo proleće“, odgovorim.

Problem mi je to što ovde još nema ničeg poznatog, ničeg starog što mozak može samo da premota da bi došao do sledeće scene. Sve moram da pogledam. To je stvarno izazovno.

Na primer, autobus.

Ovo je drugi dan da njime prelazim tih dvadeset kilometara do škole i zapravo bi mi trebalo da ga podignem, kao da je igračka. Možda da ga obrnem i okrenem, da pogledam minijaturne prozore, proverim na dlanu da li se točkovi okreću, da pomirišem lim na krovu. Tada bih možda imala nekakvu celovitu sliku. Sada je to nemoguće i ovo je malena, malena slamka za koju se hvatam: kad sam poslednji put bila na Šerlokovom forumu, jedna Britanka je napisala da je kod Šerloka Holmsa najbolje to što retko ili nikad ne poseže za snažnijim silama od svog intelekta. Samo stane u ćošak, promotri situaciju, i donese jebeno brze zaključke na osnovu onoga što vidi. Moram da pokušam da se setim toga. Možda ne moram da podignem autobus, šumu, kuću, kao prokleti Hulk i pogledam ih, da bih skapirala ovo. Možda bih mogla da ih išerlokujem?

Tačno ispred mene u autobusu sedi devojka mojih godina. Ima dugačku, kovrdžavu, crnu kosu, vezanu trakom na vratu, i možda nije rođena u Švedskoj. Pomislim, možda... Sirija? Poslednjih godina je došla gomila ljudi iz Sirije. Trebalo joj je manje od pola minuta da veže kosu. Toliko je

gusta, gruba i nimalo glatka kao moja, tako da ne mora čak ni da obaviya vrpcu nekoliko puta oko lokni, nego samo sakupi kosu, stavi traku i lokne su vezane. Ali ona to mrzi. To mi je skoro neshvatljivo, ona je potpuno rezignirana, jednostavna traka na koju sam toliko ljubomorna je *rezignirana*, jer ljudi s kovrdžama i gustom kosom mrže kovrdže i gustu kosu. Kad je bila mlađa, sigurno je stajala pred ogledalom i vukla kosu, pokušavala da je ispravi, ali sad je kapitulirala, sad je boli uvo za kosu, sad samo hoće da skloni usrane lokne s lica, a ovo je najbrži način.

Sve vreme bulji u telefon i igricu koju igra.

Kendikraš.

Ne skrene pogled ni jedan jedini put tokom čitave vožnje i ne progovori ni reč ni sa kim. Mislim da još ne zna švedski.

Ukoso s druge strane prolaza sedi muškarac koji radi u firmi koja se zove „Alstom“. To se vidi po olovci koju je zakačio sa spoljne strane fascikle. Ovde sam malo varala i izguglala, ali to je sigurno okej, muškarac proizvodi neka-kve ventilatore. To jest, „opremu za prečišćavanje dima“. Sigurno je univerzitetski obrazovan? Ima dvoje poluodrasle dece (videla sam slike u novčaniku kad je vraćao karticu za prevoz), razveden je (nema prsten), ali nije zadovoljan što je sam (gleda Tinder na telefonu).

Žena ispred njega je nastavnica. Bar sve ukazuje na to, jer ima notes i ručni sat i roze privezak s gomilom ključeva. Ništa ne upućuje na to da je neko nastavnik kao takav privezak. Pored toga: uredna frizura, džemper na zakopčavanje, ranac, papiri na gomili i, tipa, obična odeća, koja nije izazovna i koja ne privlači pažnju, ali je prijatna za oko, da je čitav razred gleda ceo dan. Nastavnica, nastavnica, nastavnica, nastavnica i nastavnica. I ona ima decu. Mlađa su

od dece muškarca iza nje, zato što joj je zelena cucla ispala iz džepa kad je sedala, i mislim da noću ne spavaju, jer deluje užasno umorno.

I na kraju dečko koji sedi ispred devojke koja igra *Kendikraš*. I on je mojih godina i sve vreme čita. Neopisivo me nervira što odavde ne vidim *šta* čita, jer bi to bilo kao rešenje za čitavu njegovu ličnost. Ali ne vidim. Vidim samo da čita i mislim da to nije udžbenik, jer se lekcije ne čitaju tako, stranu za stranom, potpuno usredsređeno, ne dižući pogled. Pretpostavljam da je neka fantastika. Ne znam zašto, prosto imam takav osećaj. U svakom slučaju, ušao je u autobus u Ingelstadu, tipa pet minuta posle mene, tako da živi u nekoj klasičnoj kući na sprat, negde oko prodavnice. Kosa mu je raščupana od kape, visok je i vižljav i malo se klati iako sedi. Kao da je najednom izrastao pola metra i nije još naučio kako da se nosi s tim, samo okretanje stranica knjige mu je dovoljno da se zavijori.

Dalje od toga ne stignem jer smo već kod škole koja je sada moja. Iako ne postoji ništa što bih želela više od toga da ova vožnja autobusom traje zauvek, stigli smo. I kad se vrata otvore, izađem na zimsku hladnoću, iako ne shvatam kako sam to uradila. Kao da mi noge više nisu deo tela.

Utorak, 27. februar, 8.10

Škola Katedralskulan u Vekšeu zapravo nije mnogo veća od Opšte gimnazije u Stokholmu. Problem je samo u tome što mi je toliko nova da mi svaki njen centimetar deluje kao fudbalski teren. Dosad sam uspela da osvojim i upoznam

otprilike trećinu kvadrata: moj ormarić. Pretpostavljam da ne bih mogla da se uvučem unutra i zaključam s unutrašnje strane i ostanem tamo ceo dan, a?

Budi normalna.

Potruđi se da ovo uspe.

Od stanice, u grupi krenemo ka školi, ja i ostali gimnazijalci iz Ingelstada i okoline koji su ovde sišli. Devojka sa igricom, dečko koji čita fantastiku, ja i još sigurno dvadeset njih. Iz daljine verovatno deluje kao da smo zajedno, kao da se svi poznajemo zato što smo upravo išli istim autobusom. Ali čim uđemo u zgradu, raštrkamo se, kao po naredbi, i odemo svako na svoju stranu, skrenemo ka ormarićima, kao roboti koji nešto traže. Toliko stežem ključ od ormarića da mi ostavi trag na dlanu.

„Ćao, Liv!“

Javlja mi se ona što se zove Nur. Zurim u ormarić i pokušavam da produžim sređivanje dokle god mogu, ali ona se ne predaje.

„Drugi dan“, konstatuje. „Znaš da sad imamo engleski?“

Donekle trapavo mahnem udžbenikom iz engleskog kao odgovor na njeno pitanje i progutam knedlu. Veruj mi: raspored odlično poznajem. Otkad smo ga juče dobili, nisam skoro ništa drugo radila osim što sam buljila u njega, držeći se za jedinu sigurnost koju imam. Mislim da bih mogla da izdeklamujem sve brojeve učionica u kojima danas imamo časove, ako bi me neko pitao. *Prvo imamo engleski u nekoj učionici koja se zove K203, mislim na drugom spratu, onda ide pauza, tad ću uspeti malo da šmugnem, a odatle nije daleko do K126, gde imamo sociologiju, ako sam dobro razumela, treba samo da nastavim hodnikom pored ormarića, a posle toga je matematika, a tu je već teže, jer tad idemo u drugi deo*

škole, mislim da mora da se prođe i pored trpezarije, ako ne može nekako okolo, ne zn...

„Je l' ideš?“

Nur me podsticajno pogleda pre nego što se okrene. Kad krene hodnikom, zagledam joj se u leđa i pođem poput poslušnog kućeta, tri koraka iza nje.

Školski hodnici su pakao. Posebno ovakvi, dugački, pravi, s klupama duž zidova, puni ljudi koji nemaju pametnija posla nego da sede jedni do drugih i gledaju one koji prolaze. Znam da ima onih koji to vole. Koji koriste hodnik kao privatnu modnu pistu i uživaju u pažnji dok hodaju. Ali meni su hodnici pakao. To što me gledaju. Šta da radim s rukama? U šta da gledam?

U gimnaziji u Stokholmu proključivala sam zaobilazni put i išla stepenicama i suterenom kako bih izbegla najgori hodnik. Ali ovde je još nisam našla i ako izgubim Nur, moraću sama da nađem učionicu. Dovoljna mi je prosta računica da bih shvatila: moglo bi da bude gore. Zato nastavljam dalje kao na displeju, prolazeći, čini mi se, kroz celu celcatu školu, ne skrećući pogled s Nurinog crvenog džempera.

Puls mi je toliko ubrzan, da osećam lupanje u slepoočnicama.

„I Liv je ovde“, kaže Nur glasno nekoliko minuta nakon početka časa. Nastavnik je pročitao sva imena, a ja nisam na spisku. Pretpostavljam da su ga sastavili na početku polugodišta, kad još nisam bila ovde, pa sad mog imena nema na listi. Dvadeset sedam parova radoznalih očiju se okrene ka nama, a Nur mi značajno klimne glavom.